

6 Şubat Kahramanmaraş Depremi'nin Mültecilere Etkileri

6 Şubat tarihinde 7.7 ve 7.6 büyüklüğünde meydana gelen, 10 ili etkileyen ve çevre ülkelerde de hissedilen depremlerde bölgede yaşayan 13 milyon Türkiyeli ve kayıtlı olan 1 milyon 730 bin Suriyeli etkilendi. Kayıtlı olmayan mülteciler hakkında sayısal verimiz bulunmamaktadır. Toplam etkilenen nüfusun 5.4 milyonunu çocuklar oluşturmakta, çocuk nüfusunun 811.000'i ise mülteci çocuklardan oluşmaktadır. Kahramanmaraş, Gaziantep, Şanlıurfa, Diyarbakır, Adana, Adıyaman, Osmaniye, Hatay, Kilis, Malatya ve Elazığ illerinde 42.310 kişinin hayatını kaybettiği raporlandı. Türkiye 10 il için Olağanüstü Hal ilan etti ve 10 Şubat tarihinde uluslararası insani yardım çağrısında bulundu.

Depremden sonra afetzedeler, evlerinin yıkılması, bölgede ihtiyaç duydukları servis ve hizmetlere ulaşamadıklarından 7 Şubat 2023 tarihinden itibaren çevre illere ve Türkiye'nin batısına doğru harekete geçmeye başladı. Yer değiştirirken tercihleri akrabalarının veya yakınlarının olduğu illere gitmek oldu. Afetzedeler paraları, kıyafetleri, yiyecekleri olmadan oldukça kısıtlı imkanlar ile başka illere gitmeye çalıştı. Kamu kurumları, il ve ilçe beledi-

yeleri tüm afetzedeleri destekleyebilmek için çeşitli çalışmalar yürütmeye başladı. Bu çalışmalarda öncelik, afet bölgesine gıda, kıyafet, su gibi temel ihtiyaçlara yönelik yardımlar göndermek oldu.

Süreçte İl Göç İdaresi Müdürlüğü mültecilerin hareketliliğini kayıt altına almak ve başka ile kayıtlı olsalar da gittikleri illerde temel hizmet ve servislere ulaşabilmeleri için yol izin belgesi uygulamasını genişletti. Afetten etkilenen 10 il dışında illere geçmek isteyen mülteciler için, vardıkları ilden alabilecekleri 60 günlük veya 90 günlük yol izin belgesi verilmeye başlandı. İstanbul, Ankara, İzmir gibi büyük şehirlerin yanı sıra Marmara Bölgesi'nde yer alan illerin çoğunun mültecilere 60 günlük izin belgesi sağladığını gördük. Katıldığımız toplantılarda İl Göç İdaresi görevlilerinin afet öncesi büyük şehirlerde nüfus düzenlemesi açısından mültecilere yönelik sıkı uygulamalar ile bir düzen kurulduğu ve bu düzenin afet bölgesinden bu şehirlere gelişler ile bozulmasını istemediklerini ve uygulamaların bu duruma yönelik yapılacağı söylendi. Çoğu mülteci kendi maddi imkanları ile başka illere geçmeye çalıştı. Başka illerde yakınlarının

veya akrabalarının yanına geçebilen afetzedelerin çoğunun dönecek bir evi, para kazanacak bir işi kalmadı. Mültecilerin göç ettiği illerde sunulan destek ve iyileştirme kaynaklarının çok kısıtlı miktarlarından yararlanabildikleri tespit edildi.

Bu iç göç sürecinde afetzedelerin beslenme barınma, sağlık başlıklarında aynı ve nakdi ihtiyaçları oldu. Yakınlarının yanına yerleşen afetzedelerin durumlarını öğrenip ilgili yardım ve servislere yönlendirmek için telefon hattımızdan ve ofislerimizde yüz yüze görüşmeler yapıyoruz.

Bu bilgi notu 2 Mart Perşembe günü saat 17.00'ye kadar ihtiyaç ve talepleri hakkında Mavi Kalem'e ulaşan afetzedelerin durum ve ihtiyaçlarını içeriyor.

- Afet ile alakalı ilk talep 7 Şubat tarihinde danışmanlık hattından geldi.
- Görüşmelerimizde afetzede olduğunu beyan eden 91 başvuru aldık. Bir başvuruya verilen danışmanlıktan toplam 528 kişi yararlandı.
- Aramalara il bazında bakıldığında, İstanbul ilk sırada Hatay ikinci ve Gaziantep üçüncü sıradadır. Arama sayılarının bölgedeki mülteci nüfusunun ile doğru orantılı olduğunu görüyoruz.
- 23 danışmanlık İstanbul iline gelenlere verildi. Burada hem İstanbul'a gelen mültecilerden hem de yanlarına yakınları gelen ve hali hazırda İstanbul'da yaşayan mültecilerden arama aldığımızı tespit ettik.
- 20 danışmanlık Hatay ilinden arayanla-

ra verildi. Arayanların 8 tanesinin İstanbul'a, 2 tanesinin Adana'ya 1 tanesinin ise Mersin'e geçtiği tespit edildi.

- 18 danışmanlık Gaziantep'ten arayan danışmanlara verilmiştir. Bu danışmanların hiçbirinin afetten sonra İstanbul'a gelmediği, 2'sinin Mersin'e 1'inin İskenderun'a gittiği tespit edildi.
- Hatay ilinden arayıp başka illere geçtiğini tespit ettiğimiz 11 afetzede danışanın, 8'inin İstanbul'a geldiği tespit edildi.
- Gaziantep, Hatay ve İstanbul'a verilen danışmanlıklar, diğer illerden arayan afetzedelere verilen danışmanlık çalışmasının %67'sini oluşturuyor.

İstanbul İli Danışmanlıklar

- İstanbul'a ailesiyle gelen 23 kişiye verilen danışmanlıktan 159 kişi yararlandı.
- Bu kişilerin 73 tanesinin çocuk,
- 48 tanesinin kadın olduğu, bu kadınların 8 tanesinin yalnız ebeveyn, 6 tanesinin gebe, 1'inin kronik sağlık sorunu olduğu tespit edildi.
- 23 danışanın yarısı (13) toplam 33 çocuk için ihtiyaç talep etti.

• Çocuklar için talep edilen ihtiyaçlar nakit desteği, mama, bez, kıyafet ve sağlık başlıklarında oldu.

• 7 danışan, çocukları için birden fazla konuda ihtiyaç talep etti.

Deprem bölgesinden İstanbul'a gelen danışanların talepleri özellikle temel ihtiyaçlar ile ilgilidir.

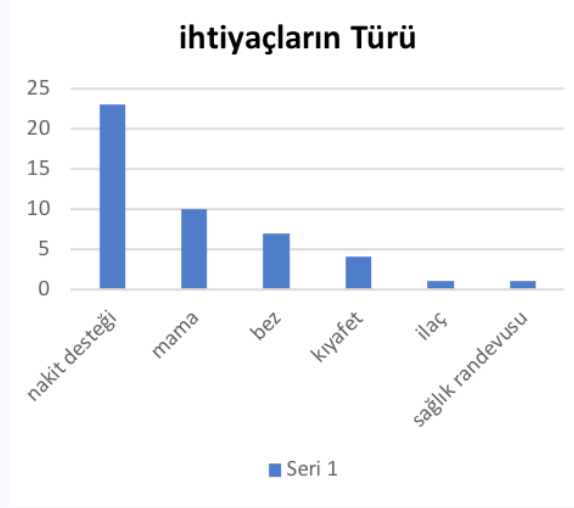
- 10 danışanın çocuğu için mama
- 7 danışanın çocuğu için bez,
- 4 danışanın çocukları için kıyafet,
- İlaç ve sağlık başlıklarında 1'er kere talep alındı
- 23 danışanın hepsi kira ödemek, eşya almak, yiyecek alabilmek için nakit desteği istedi.

Bu danışanların her biri

- Belediyelerin sosyal yardım birimlerine,
- Kaymakamlıkların sosyal yardımlaşma ve dayanışma(sydv) birimlerine
- Nakit ihtiyacı için ilçelerin Sosyal Hizmet Merkezleri'ne yönlendirildiler.

Yönlendirmeler sonucunda,

- Kaymakamlığa yönlendirilen danışanların kayıtlarının alındığı ve kendilerine haber verileceği,

• Bazı belediyelerin battaniye ve giyim yardımıyla buldukları (Zeytinburnu, Fatih),

• Sosyal Hizmet Merkezlerinin inceleme için çalışan yönlendireceği söylenmiş.

Danışanların taleplerinin acil ve temel olması göz önüne alındığında söz konusu kayıt ve inceleme süreçleri zarar görübilirliklerini arttırmakta ve derinleştirmektedir. Bundan ötürü Sivil Toplum Kurumlarının danışanların acil ihtiyaçlara yönelik müdahale kapasitelerinin artırılması için acil fonlarının genişletilmesi ve kayıt mekanizmalarının esnetilmesine ihtiyaç vardır. ■